

Juhász Erika: Közművelődés és tudomány

A Kulturális Szemle küldetése, hogy a kultúra széles spektrumán, de elsősorban a közművelődés és a közösségi művelődés témaköreiben, illetve az ezekkel kapcsolatba hozható témákban bemutassa a tudományos relevanciával bíró fontos kutatásokat, tanulmányokat, köteteket és konferenciákat. A Kulturális Szemle témái és szerzői nem csak Magyarország határain belül alkotó szakemberek, mivel a Kulturális Szemle alapítói célul tűzik ki egy Kárpát-medencei magyar Kulturális Szemle működtetését. Ez az interdiszciplináris online tudományos folyóirat így a Kárpát-medence magyar kulturális szakembereinek egy olyan hálózatát kívánja összefogni, akik hisznek a kultúra fontosságában, a kulturális közösségi kezdeményezésekben, és ezt az eszmét szeretnék hosszútávon terjeszteni és fenntartani. Ennek érdekében végeznek elméleti és empirikus kutatásokat, amelyekkel célul tűzik ki a kulturális tevékenységek, intézmények és lehetőségek folyamatos fejlesztését. A Kulturális Szemlébe a tudományos etika betartásával egyaránt publikálhatnak egyetemi oktatók, doktoranduszok, felsőoktatási hallgatók, kutatók, és természetesen a kulturális színtereken dolgozó szakemberek. A kiadás első éveiben elsősorban magyar nyelvű írásokat várunk, a későbbiek folyamán angol nyelvű publikálásra, esetenként angol nyelvű különszámra is lehetőséget kívánunk teremteni, hogy a kultúrával kapcsolatos kutatási eredményeket minél szélesebb körben, nemzetközi viszonylatokban is terjeszteni tudjuk. Ennek a célnak az eléréséért választottuk az online formát is: az elektronikus eszközök segítségével ezek az írások sokkal szélesebb körben el tudnak jutni az érdeklődőkhöz.

A Kulturális Szemle folyóirat teret ad alap- és mesterszakos közművelődési témájú szakdolgozatok kutatási eredményeinek bemutatására, valamint a 2019-től elindult Közművelődési Tudományos Kutatási Program által támogatott egyéni és csoportos kutatói eredmények közzétételének is. (A Programról bővebb tájékoztató: <https://nmi.hu/szolgaltatasok/osztondijprogram/>)

Jelen lapszámban a *Nemzetközi kitekintés* rovatban **Márkus Edina, Herczegh Judit és Miklósi Márta** cikke olvasható, amiben a szabadidő-felhasználást és a kulturális részvételt vizsgálják a V4 országokra fókuszálva.

A *Hazai tudományos műhely*ben az ország különböző pontjain működő felsőoktatási intézmények oktatói, kutatói, valamint kulturális szakemberek publikálnak. **Aracs Eszter**, színész, bábos, előadó Lénárt András bábművész munkásságát mutatja be, és ezzel együtt az egyszemélyes bábjáték fogalmával ismerteti meg az olvasót. **Gyányi István** a közművelődés és köznevelés együttműködésének lehetőségeit járja körül. Vizsgálata fókuszában a nonformális tanulás áll, a vizsgálatának területe pedig a Püspökladányi járás. **Lanczendorfer Zsuzsanna**, a Széchenyi István Egyetem egyetemi docense a 2020. évi I. számban megjelent írásának második részét teszi közzé, amiben egy győri képfestő műhely és az azt üzemeltető család munkásságán keresztül ír a szellemi kulturális örökségekről. **Miklósi Márta**, a Debreceni Egyetem egyetem Nevelés- és Művelődéstudományi Intézetének adjunktusa, **Molnár Attila Károly**, andragógus, tanulásmódszertani tanácsadó és **Kuthy-Megyesi Judit**, a Debreceni Egyetem Doktori Iskolájának doktorandusza egy speciális témát, a fogvatartottak kulturális jogait és azok érvényesülését vizsgálják, továbbá a közösségi művelődést a hazai büntetés-végrehajtási rendszerben. Mindezt pozitív példák beemelésén és a börtönbeli kulturális élet céljainak bemutatásán keresztül teszik.

Az ő cikküket **Ponyi László**nak, a Nemzeti Művelődési Intézet kutatási központvezetőjének írása követi, aki a korábban megjelent cikksorozatának harmadik részét publikálja. *Esélyegyenlőség a közösségi művelődésben – Közművelődési intézmények és közösségi színterek reprezentatív felmérése (3. rész)* címmel közli írását, aminek fókuszában egy országos reprezentatív kutatás áll, amely a közművelődési intézmények és színterek társadalmi beágyazottságát vizsgálta. Szintén **Ponyi László** és **Juhász Erika** a Nemzeti Művelődési Intézet szakmafejlesztési igazgatója, valamint a Debreceni Egyetemen tanszékvezető főiskolai docense ír a következő cikkben a Nemzeti Művelődési Intézetben zajló kutatásokról a 2012 és 2022 között eltelt időszak vonatkozásában. A cikkben a kutatások és felmérések összegző áttekintése olvasható, bemutatja azokat a tágabb összefüggéseket, Intézeti szakmai stratégiai célokat, amelyekre a kutatások is épültek, valamint megismerhetők az Intézet stratégiai kutatási céljai.

Szabóné Tóth Judit, a Debreceni Egyetem Doktori Iskolájának doktorandusza háromrészes cikksorozatának harmadik részében a közösségek és a közösségi művelődés újraéledését, a gyökerekhez való visszatalálását mutatja be a rendszerváltástól napjainkig tartó korszakban a hajdúnánási művelődési központ és a városi könyvtár történetén át.

A folyóirat *Junior kutatóműhely* rovatában junior kutatók munkáját, egyetemi szakdolgozatok eredményeit ismerhetik meg az olvasók, mint például **Bánkutiné Mihalcsik Mártáé**t és **Lanczendorfer Zsuzsannáé**t, akik a Széchenyi István Egyetem hallgatója és egyetemi docense. Publikációjuk a 2020. évi 4. számban megjelent cikk II. része, az írásban a helyi kézműves alkotóközösségek és helyi értéktárak szerepét vizsgálják a Balaton-felvidéki kistelepüléseken. Cikküket **Nagy Noémi** tanulmánya követi, aki a Debreceni Egyetem hallgatója. Ő a környezeti nevelés és a tanulási formákk összefüggéseit igyekszik feltárni.

Könyvajánlatként **Morvay Szabolcs**, a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa mutatja be a Nemzeti Művelődési Intézet *Tudástár a közösségi művelődésben* című kötetsorozatának VII. kötetét, aminek témája a kulturális vállalkozás- és gazdaságfejlesztés.

A *Tudományos konferenciák hírei* rovat keretében **Kiss Fruzsina**, a Debreceni Egyetem hallgatója és **Juhász Erika**, a Nemzeti Művelődési Intézet szakmafejlesztési igazgatója és az egyetem tanszékvezető főiskolai docense ír a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Szakképzési, Felnőttképzési és Tudásmenedzsment Intézet, Művelődéstudományi Tanszék KAPOCS (Kultúra, Könyvtár, Közösség – Andragógia – Pedagógia – Oktatás Kutatócsoport) által 2023. április 25-27. között *Generációk – egymás közt* címmel Szegeden megrendezett konferenciáról, ezen belül kiemelten a kultúra, közművelődés, közösségépítés témakörével kapcsolatos előadásokról.

A kulturális szakma alapítója, Durkó Mátyás professzor úr is gyakorta mondta a fontos eszmék terjesztése kapcsán az örök igazságot: „Aki felteszi a kolompot, az rázza is!” A kulturális szakma megerősítéséhez szükség van olyan tudományos folyóírra, amely küldetéséhez illeszkedően a Kárpát-medence számos kutatóját tudja egyesíteni, és folyamatos kutatásra, és kutatási eredményei publikálására buzdítani. Ezt a célt már a szerkesztőbizottság összeállításánál és későbbi bővítésének lehetősége kapcsán is szem előtt tartottuk. Ezáltal érhetjük el azt, hogy ez a folyóirat ne egy-egy szűkebb kutatócsoport nyilvánossági fóruma legyen, hanem egy minél tágabb tudományos-szakmai kör szellemi támogatását élvezze.

Hívjuk tehát szerzőként mindazokat, akik úgy érzik, hogy szeretnének és tudnának hozzátenni ehhez a vállalkozáshoz maguk is. És hívjuk olvasóként mindazokat, akik hasonlóan gondolkodnak, és fontosnak tartják a kultúrát, a kultúra továbbadását, mint egyetemes értéket. Gondolkodjunk közösen, őrizzük közösen a magyar kultúra értékeit Magyarországon és a Kárpát-medencében egyaránt!

Hasznos olvasmányélményeket kívánunk!

dr. Juhász Erika

főszerkesztő